

Olsztyn, 30.03.2026 r.

prof. dr hab. Zenon Nogalski
Katedra Żywienia Zwierząt, Paszoznawstwa i Hodowli Bydła
Wydział Bioinżynierii Zwierząt
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

RECENZJA

osiągnięcia naukowego, dorobku naukowego, działalności dydaktycznej oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo

wykonana na podstawie pisma Przewodniczącej Rady Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 26.02.2026 r., informującego o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj.

Przekazana mi dokumentacja obejmowała:

1. Wniosek Habilitantki o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie: Zootechnika i rybactwo,
2. Dane Wnioskodawcy,
3. Kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora,
4. Autoreferat – opis dorobku i osiągnięć naukowych,
5. Wykaz osiągnięć naukowych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny,
6. Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego,
7. Oświadczenia współautorów,
8. Zestawienie publikacji Habilitantki za lata 2006-2025 poświadczone przez Bibliotekę Główną UR w Lublinie,
9. Dyplomy potwierdzające ukończone kursy i szkolenia_W. Sawickiej-Zugaj,
10. Świadectwo ukończenia studiów podyplomowych,
11. Potwierdzenie odbytych staży naukowych i zawodowych_W. Sawickiej-Zugaj,
12. Medale i odznaczenia W. Sawickiej-Zugaj.

Sylwetka Habilitantki

Pani dr inż. Wioletta Sawicka-Zugaj jest absolwentką Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, gdzie ukończyła studia wyższe na kierunku zootechnika, uzyskując tytuł magistra inżyniera. W 2009 r. obroniła rozprawę doktorską pt. „Ocena zmienności genetycznej w istniejącej populacji bydła białogrzbietego na podstawie markerów mikrosatelitarnych

DNA”, uzyskując stopień doktora nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika. Po uzyskaniu stopnia doktora podjęła pracę naukowo-dydaktyczną w macierzystej jednostce. W latach 2009–2012 była zatrudniona na stanowisku asystenta w Katedrze Hodowli Bydła, natomiast od 1 października 2012 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Dorobek naukowy Habilitantki koncentruje się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z hodowlą bydła oraz ochroną zasobów genetycznych rodzimych ras, w szczególności rasy białogrzbieter. W prowadzonych badaniach podejmuje problematykę zmienności genetycznej populacji, identyfikacji markerów genetycznych oraz oceny wybranych cech funkcjonalnych i produkcyjnych bydła. Tematyka ta stanowi główny nurt jej działalności badawczej i jest konsekwentnie rozwijana, co ma odzwierciedlenie w kolejnych publikacjach naukowych.

Na podkreślenie zasługuje aktywność Habilitantki w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz współpracy naukowej z innymi ośrodkami badawczymi. Uczestniczyła w licznych szkoleniach oraz odbyła staże naukowe w krajowych i zagranicznych jednostkach naukowych, m.in. w Instytucie Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu, Laboratorium Genetyki Bydła Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Parzniewie oraz w Słowackim Uniwersytecie Rolniczym w Nitrze. Poszerzała tam kompetencje w zakresie nowoczesnych metod biologii molekularnej stosowanych w hodowli zwierząt. Odbyte staże naukowe, zarówno w Instytucie Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN, jak i w Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, wpisują się tematycznie w profil badawczy Habilitantki i stanowią cenne uzupełnienie jej kompetencji warsztatowych.

Podsumowując przebieg kariery naukowej dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj uważam, że rozwijała się ona w sposób systematyczny i logicznie powiązany, obejmując zagadnienia związane z genetyką i hodowlą bydła oraz ochroną zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Kierunek prowadzonych badań wpisuje się w aktualne potrzeby naukowe i hodowlane związane z zachowaniem różnorodności biologicznej zwierząt gospodarskich oraz doskonaleniem krajowych populacji bydła.

II. Ocena osiągnięcia naukowego cyklu publikacji powiązanych tematycznie

Zgodnie z wymaganiami formalnymi wynikającymi z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jako główne osiągnięcie naukowe Habilitantka przedstawiła cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie znajdującym się w bazie Journal Citation Reports (JCR). Cykl ten obejmuje 6 publikacji naukowych, które stanowią logicznie powiązany zbiór prac poświęconych zagadnieniom związanym z genetyką, użytkowością oraz ochroną zasobów genetycznych lokalnych ras bydła, w szczególności rasy białogrzbieter. Choć poszczególne publikacje podejmują różne aspekty funkcjonowania populacji lokalnych bydła (genetyczne, użytkowe oraz środowiskowe), to można je uznać za cykl powiązany tematycznie, którego wspólnym mianownikiem jest problematyka znaczenia lokalnych ras bydła w systemach produkcji rolniczej oraz w ochronie zasobów genetycznych

Tytuł osiągnięcia naukowego brzmi:

Znaczenie populacji lokalnych bydła objętych programem ochrony zasobów genetycznych zwierząt dla zachowania ważnych cech produkcyjnych, funkcjonalnych i obszarów przyrodniczo cennych.

Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego:

1. Sawicka-Zugaj W., Chabuz W., Kasprzak-Filipek K. 2023. The role of reproduction and genetic variation in White-Backed cows in the breed restoration process. *Animals*, 13(17), 2790.
2. Sawicka-Zugaj W., Chabuz W., Barłowska J., Mucha S., Bochniak A. 2025. Assessment of longevity and lifetime productivity of local cattle breeds in relation to international breeds. *Animals*, 15, 3312.
3. Chabuz W., Kulik M., Sawicka-Zugaj W., Żółkiewski P., Warda M., Pluta M., Lipiec A., Bochniak A., Zdulski J. 2019. Impact of the type of use of permanent grasslands areas in mountainous regions on the floristic diversity of habitats and animal welfare. *Global Ecology and Conservation*, 19, e00629.
4. Rysiak A., Chabuz W., Sawicka-Zugaj W., Zdulski J., Grzywaczewski G., Kulik M. 2021. Comparative impacts of grazing and mowing on the floristics of grasslands in the buffer zone of Polesie National Park, eastern Poland. *Global Ecology and Conservation*, Vol.27, 01612.
5. Sawicka-Zugaj W., Chabuz W., Barłowska J., Mucha S., Kasprzak-Filipek K., Nowosielska A. 2025. Analysis of the frequency of the A1 and A2 alleles in the beta-casein gene and the A, B and E alleles in the kappa-casein gene in local cattle breeds: Polish Red and Polish White-backed. *International Journal of Molecular Sciences*, 26(5), 2212.
6. Barłowska J., Sawicka-Zugaj W., Janczarek I., Kasprzak-Filipek K., Chabuz W. 2025. Significance of local livestock genetic resources in the context of global food security. *Annals of Animal Science*, 25(3), 999–1015.

Prace stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego opublikowano w latach 2019-2025 w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym, takich jak *Animals*, *Global Ecology and Conservation*, *International Journal of Molecular Sciences* oraz *Annals of Animal Science*. Łączna wartość wskaźnika Impact Factor dla prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego wynosi 18,995, natomiast ich łączna punktacja według wykazu czasopism MNiSW z 5 stycznia 2024 roku wynosi 680 punktów. Przedstawione prace są publikacjami wieloautorskimi, jednak z załączonych oświadczeń współautorów wynika, że dr inż. Wioletta Sawicka-Zugaj pełniła w nich istotną rolę merytoryczną, obejmującą przede wszystkim udział w opracowaniu koncepcji badań, gromadzeniu materiału badawczego, analizie uzyskanych wyników oraz przygotowaniu publikacji do druku.

Prace te podejmują problematykę zróżnicowania genetycznego, cech funkcjonalnych i użytkowych lokalnych ras bydła utrzymywanych w Polsce, a także znaczenia tych populacji w kontekście ochrony różnorodności biologicznej oraz zrównoważonego rozwoju produkcji zwierzęcej. Tematyka przedstawionego cyklu koncentruje się wokół kilku zasadniczych zagadnień badawczych, do których należy zaliczyć:

- ocenę zmienności genetycznej populacji lokalnych bydła,
- analizę cech produkcyjnych i funkcjonalnych krów utrzymywanych w systemach ekstensywnych,
- określenie znaczenia lokalnych ras bydła w utrzymaniu różnorodności biologicznej ekosystemów rolniczych,
- ocenę wpływu wypasu zwierząt na funkcjonowanie ekosystemów łąkowych i pastwiskowych.

Jednym z istotnych kierunków badawczych realizowanych w ramach przedstawionego cyklu publikacji jest analiza zmienności genetycznej populacji lokalnych bydła utrzymywanych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem rasy białogrzbietej. Badania te obejmowały m.in. analizę polimorfizmu genów funkcjonalnych związanych z cechami użytkowymi oraz ocenę struktury genetycznej populacji. Uzyskane wyniki wskazują na utrzymujący się stosunkowo wysoki poziom zmienności genetycznej w populacjach ras lokalnych, co stanowi ważny argument przemawiający za ich dalszą ochroną oraz racjonalnym wykorzystaniem w programach hodowlanych. Wyniki te mają szczególne znaczenie w kontekście prowadzonych w Polsce programów ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, których celem jest zachowanie cennych cech adaptacyjnych i użytkowych rodzimych ras.

Kolejnym ważnym wątkiem badawczym podjętym przez Habilitantkę jest analiza długowieczności oraz wydajności życiowej krów różnych ras, w tym ras lokalnych oraz ras wysokowydajnych. W przeprowadzonych analizach porównawczych wykazano, że lokalne rasy bydła, takie jak bydło białogrzbiete czy polska czerwona, charakteryzują się korzystnymi parametrami funkcjonalnymi związanymi z długością użytkowania produkcyjnego oraz większą stabilnością cech rozrodczych, w porównaniu do ras dominujących w polskiej hodowli bydła. Wskazuje to, że mimo niższego poziomu produkcji mleka w porównaniu z rasami wysokowydajnymi, rasy lokalne mogą stanowić ważny element zrównoważonych systemów produkcji zwierzęcej, szczególnie w gospodarstwach o charakterze ekstensywnym lub półintensywnym. Wyniki te wpisują się w aktualne kierunki badań nad zwiększeniem trwałości użytkowej krów oraz ograniczaniem negatywnych skutków nadmiernej intensyfikacji produkcji zwierzęcej.

Na podkreślenie zasługuje przedstawiona w cyklu publikacji ocena znaczenia ekstensywnego użytkowania pastwiskowego dla funkcjonowania ekosystemów rolniczych. Analizy przeprowadzone przez Habilitantkę wskazują, że wypas zwierząt, zwłaszcza populacji lokalnych bydła, może odgrywać ważną rolę w utrzymaniu różnorodności biologicznej trwałych użytków zielonych. Uzyskane wyniki potwierdzają, że ekstensywny wypas sprzyja zachowaniu bogactwa gatunkowego roślinności, ogranicza procesy sukcesji roślinnej oraz przyczynia się do utrzymania mozaikowej struktury siedlisk rolniczych. Wyniki te mają istotne znaczenie nie tylko z punktu widzenia produkcji zwierzęcej, ale także w kontekście ochrony krajobrazu rolniczego oraz zachowania różnorodności biologicznej obszarów wiejskich.

Istotnym aspektem badań przedstawionych w cyklu publikacji jest również podkreślenie roli rodzimych ras zwierząt gospodarskich jako elementu dziedzictwa przyrodniczego i

kulturowego obszarów wiejskich. Habilitantka wskazuje, że utrzymanie tych ras w systemach produkcji rolniczej może przyczynić się do zachowania tradycyjnych form użytkowania gruntów oraz wspierać realizację działań związanych z ochroną środowiska i rozwojem rolnictwa zrównoważonego. W kontekście współczesnych wyzwań związanych z utrzymaniem różnorodności biologicznej oraz adaptacją systemów produkcji rolniczej do zmian klimatycznych, problematyka ta nabiera szczególnego znaczenia.

Na uwagę zasługuje również interdyscyplinarny charakter przedstawionych badań. W analizach prowadzonych przez Habilitantkę wykorzystano zarówno metody stosowane w genetyce populacji i hodowli zwierząt, jak i narzędzia wykorzystywane w badaniach ekologicznych i środowiskowych. Takie podejście umożliwiło kompleksową ocenę znaczenia lokalnych ras bydła zarówno z punktu widzenia hodowlanego, jak i ekologicznego.

Poszczególne prace uzupełniają się, tworząc logiczny ciąg badawczy dotyczący znaczenia populacji lokalnych bydła w kontekście produkcji zwierzęcej oraz ochrony środowiska. Warto podkreślić, że wyniki przedstawionych badań mają zarówno charakter poznawczy, poszerzający wiedzę dotyczącą zmienności genetycznej i funkcjonalnych cech użytkowych bydła, jak również potencjalne znaczenie aplikacyjne w zakresie realizacji programów ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

W świetle przedstawionej analizy uważam, że cykl powiązanych tematycznie publikacji stanowiący osiągnięcie naukowe Habilitantki tworzy spójną i logicznie uporządkowaną całość badawczą. Poszczególne prace podejmują komplementarne zagadnienia dotyczące genetyki, użytkowości oraz znaczenia hodowlanego populacji lokalnych bydła, a uzyskane wyniki w sposób istotny poszerzają aktualny stan wiedzy w tym obszarze badań. Na podkreślenie zasługuje zarówno poznawczy charakter przeprowadzonych badań, jak i ich potencjalne znaczenie aplikacyjne. Uzyskane rezultaty mogą stanowić wartościową podstawę dla doskonalenia programów ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, a także dla praktyki hodowlanej związanej z utrzymaniem i racjonalnym wykorzystaniem lokalnych ras bydła w warunkach współczesnego rolnictwa. Tematyka cyklu publikacji jest spójna i koncentruje się wokół zagadnień związanych z genetyką oraz użytkowością lokalnych ras bydła, w szczególności rasy białogrzbietej. Charakter tych badań ma w dużej mierze wymiar aplikacyjny i opisowy, w mniejszym stopniu dotyczy pogłębionych analiz mechanizmów biologicznych czy molekularnych. Nie umniejsza to wartości poznawczej prac, a wskazuje na ich głównie wdrożeniowy i hodowlany profil.

Biorąc pod uwagę wartość merytoryczną przedstawionych prac, ich spójność badawczą oraz wkład w rozwój dyscypliny nauki rolniczej w zakresie zootechniki, uznaję przedstawiony cykl publikacji za osiągnięcie naukowe spełniające wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

III. Ocena aktywności naukowej, w tym analiza bibliometryczna dorobku publikacyjnego

III.a. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych i realizacji projektów

Aktywność naukowo-badawcza dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj koncentruje się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z genetyką i hodowlą bydła, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ochrony i użytkowania rodzimych ras zwierząt gospodarskich. Prowadzone przez Habilitantkę badania wpisują się w istotny nurt współczesnych badań zootechnicznych dotyczących zachowania zasobów genetycznych zwierząt oraz ich znaczenia dla zrównoważonego rozwoju produkcji zwierzęcej i utrzymania różnorodności biologicznej obszarów wiejskich.

Analiza przedstawionego dorobku pozwala wyróżnić kilka głównych obszarów badawczych konsekwentnie rozwijanych przez Habilitantkę w kolejnych latach pracy naukowej. Do najważniejszych z nich należą badania nad zmiennością genetyczną oraz strukturą populacyjną lokalnych ras bydła w Polsce. W pracach tych analizowano między innymi częstość występowania wybranych genów i markerów genetycznych związanych z cechami użytkowymi zwierząt, a także poziom zróżnicowania genetycznego populacji objętych programami ochrony zasobów genetycznych zwierząt.

Istotny nurt badań stanowią również analizy dotyczące cech użytkowych i funkcjonalnych krów populacji lokalnych bydła, w tym długości użytkowania produkcyjnego, wydajności życiowej oraz wybranych wskaźników rozrodu. Uzyskane wyniki wskazują, że lokalne rasy bydła mogą charakteryzować się korzystnymi parametrami funkcjonalnymi, zwłaszcza w zakresie długowieczności oraz zdolności adaptacyjnych do mniej intensywnych systemów produkcji.

Kolejny obszar badawczy podejmowany przez Habilitantkę dotyczy roli rodzimych ras zwierząt gospodarskich w utrzymaniu różnorodności biologicznej agroekosystemów. W pracach tych analizowano między innymi wpływ ekstensywnego użytkowania pastwiskowego na różnorodność florystyczną trwałych użytków zielonych oraz rolę wypasu zwierząt w kształtowaniu struktury roślinności łąkowej i pastwiskowej. Wyniki badań wskazują, że wypas populacji lokalnych bydła może stanowić istotny element utrzymania wysokiej różnorodności biologicznej terenów użytkowanych rolniczo.

Ważnym elementem działalności naukowej Habilitantki są również prace odnoszące się do znaczenia ochrony rodzimych ras zwierząt gospodarskich w kontekście zachowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszarów wiejskich. W badaniach tych podkreślono rolę lokalnych populacji zwierząt jako elementu zrównoważonych systemów produkcji zwierzęcej oraz ich znaczenie w realizacji krajowych i europejskich programów ochrony zasobów genetycznych zwierząt.

Habilitantka uczestniczyła w realizacji sześciu projektów badawczych finansowanych ze środków zewnętrznych, obejmujących zarówno zagadnienia związane z genetyką, użytkowścią i ochroną zasobów genetycznych bydła, jak i tematykę o charakterze aplikacyjnym i interdyscyplinarnym. Do najważniejszych należy długoterminowy projekt dotyczący prowadzenia ksiąg hodowlanych dla bydła białogrzbietego, realizowany na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi od 2003 roku, w którym pełniła funkcję wykonawcy oraz selekcionera tej rasy. Projekt ten ma istotne znaczenie aplikacyjne i

wpisuje się bezpośrednio w krajowy system ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Pozostałe projekty obejmowały m.in. zagadnienia związane z jakością i właściwościami bioaktywnymi mleka, ograniczaniem emisji gazów cieplarnianych w produkcji bydła mlecznego oraz wykorzystaniem narzędzi informatycznych i sztucznej inteligencji w zarządzaniu produkcją rolniczą. Tematyka ta częściowo wykracza poza główny nurt dorobku naukowego Habilitantki, skoncentrowany na genetyce i ochronie zasobów bydła, co wskazuje na jej udział w interdyscyplinarnych projektach zespołowych o zróżnicowanym profilu badawczym.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji można stwierdzić, że aktywność naukowa Habilitantki cechuje się wyraźną konsekwencją tematyczną. Podejmowane zagadnienia badawcze tworzą spójny obszar badawczy, w którym łączą się elementy genetyki populacyjnej, hodowli zwierząt oraz ekologii rolniczej.

III.b. Analiza bibliometryczna dorobku publikacyjnego i inne kryteria oceny osiągnięć naukowo-badawczych

Według przedstawionej dokumentacji dorobek publikacyjny dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj obejmuje łącznie 110 pozycji bibliograficznych (po doktoracie 98), w tym: 31 oryginalnych prac naukowych, 1 monografię, 19 rozdziałów w monografiach naukowych oraz 58 doniesień i komunikatów prezentowanych na krajowych oraz międzynarodowych konferencjach naukowych. Wśród publikacji naukowych, 16 zostało opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR, w tym 6 stanowi cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, co wskazuje na umiędzynarodowienie prowadzonych badań oraz ich obecność w obiegu naukowym.

Zgodnie z raportem bibliometrycznym sporządzonym przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, sumaryczny współczynnik oddziaływania publikacji Habilitantki wynosi $IF = 36,569$, natomiast łączna liczba punktów według aktualnych wykazów czasopism naukowych wynosi 1914 punktów. Wskaźniki bibliometryczne wg Web of Science Core Collection takie jak liczba cytowań 107 oraz indeks Hirscha 6, potwierdzają obecność publikacji Habilitantki w międzynarodowym obiegu naukowym oraz zainteresowanie podejmowaną przez Nią tematyką badawczą. Należy jednak zauważyć, że część publikacji ukazała się stosunkowo niedawno, co może wpływać na aktualny poziom ich cytowalności.

Analiza struktury współautorstwa wskazuje, że znacząca część publikacji powstała w ramach stałej współpracy zespołowej. Wkład Habilitantki w powstanie publikacji wiązał się głównie z rolą koncepcyjną i wykonawczą. Przedstawiony dorobek świadczy o systematycznej aktywności naukowej i konsekwentnym rozwijaniu podejmowanej tematyki badawczej.

Na uwagę zasługuje również fakt, że część publikacji powstała we współpracy z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, co świadczy o aktywności Habilitantki w środowisku naukowym oraz o jej udziale w realizacji badań o charakterze zespołowym.

Reasumując, całokształt dorobku naukowego dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj, obejmujący publikacje naukowe, udział w projektach badawczych oraz aktywność konferencyjną, należy ocenić pozytywnie. Przedstawione osiągnięcia wskazują na systematyczny rozwój naukowy Habilitantki oraz jej istotny wkład w badania dotyczące genetyki i hodowli populacji lokalnych ras bydła. W mojej ocenie całokształt osiągnięć naukowo-badawczych Habilitantki, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym, stanowi wystarczającą podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

IV. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

Istotnym elementem oceny aktywności akademickiej Habilitantki jest jej działalność dydaktyczna, popularyzatorska oraz współpraca naukowa realizowana poza macierzystą jednostką. Na podstawie przedstawionej dokumentacji stwierdzam, że dr inż. Wioletta Sawicka-Zugaj wykazuje wyraźną i systematyczną aktywność we wszystkich tych obszarach.

Habilitantka prowadzi działalność dydaktyczną na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie, realizując zajęcia z zakresu genetyki i hodowli zwierząt, w tym ochrony zasobów genetycznych oraz oceny wartości hodowlanej. Uczestniczy również w kształceniu studentów poprzez prowadzenie ćwiczeń i seminariów dyplomowych oraz opiekę nad pracami dyplomowymi, pełniąc funkcję promotora i recenzenta. Działalność ta wpisuje się w profil badawczy Habilitantki i ma istotne znaczenie w przygotowaniu kadr dla praktyki hodowlanej.

Aktywność popularyzatorska realizowana jest głównie poprzez udział w licznych konferencjach krajowych i międzynarodowych, gdzie prezentowane są wyniki badań w formie referatów i doniesień naukowych. Habilitantka jest współautorką licznych komunikatów konferencyjnych dotyczących genetyki i hodowli zwierząt oraz ochrony zasobów genetycznych, co sprzyja upowszechnianiu wyników badań oraz ich wykorzystaniu w praktyce. Szczególnie istotne jest jej zaangażowanie w popularyzację zagadnień związanych z ochroną rodzimych ras zwierząt, mających znaczenie dla realizacji krajowych programów ochrony bioróżnorodności oraz zrównoważonego rozwoju rolnictwa.

W zakresie współpracy naukowej poza macierzystą jednostką kluczowe znaczenie ma współpraca międzynarodowa ze Słowackim Uniwersytetem Rolniczym w Nitrze (od 2012 r., z zespołem prof. Jozefa Bulli), dotycząca badań nad zmiennością genetyczną bydła Europy Środkowej. Jej wymiernym efektem były wspólne publikacje o łącznej wartości 200 punktów MNiSW oraz sumarycznym wskaźniku Impact Factor wynoszącym 5,278, co stanowi przykład współpracy przekładającej się na konkretne rezultaty naukowe.

Pozostałe formy aktywności, w tym wyjazd studyjny do Litewskiego Uniwersytetu Nauk o Zdrowiu w Kownie oraz staże w Instytucie Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu i Laboratorium Genetyki Bydła PFHBiPM w Parzniewie, miały głównie charakter szkoleniowy i kompetencyjny. Przyczyniły się do rozwoju warsztatu badawczego m.in. w zakresie metod biologii molekularnej i oceny jakości mleka.

Efektom współpracy, zarówno krajowej, jak i międzynarodowej, jest spójny dorobek publikacyjny o wysokiej wartości naukowej, obejmujący prace w czasopismach indeksowanych w bazie Journal Citation Reports. Publikacje te potwierdzają obecność Habilitantki w międzynarodowym obiegu naukowym oraz wpisują się w aktualne kierunki badań dotyczących ochrony bioróżnorodności i zrównoważonej produkcji zwierzęcej.

Reasumując, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski Habilitantki, a także jej aktywność w zakresie współpracy naukowej, stanowią istotne uzupełnienie dorobku naukowego i potwierdzają jej duże zaangażowanie w działalność akademicką.

V. Wniosek końcowy

Przedstawiona do oceny dokumentacja dorobku naukowego, obejmująca osiągnięcie naukowe w postaci cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych, pozostały dorobek publikacyjny, działalność dydaktyczną, popularyzatorską oraz aktywność organizacyjną i współpracę naukową, pozwala na dokonanie całościowej oceny osiągnięć dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj.

Osiągnięcie naukowe przedstawione przez Habilitantkę stanowi cykl powiązanych tematycznie publikacji poświęconych problematyce znaczenia populacji lokalnych bydła objętych programem ochrony zasobów genetycznych zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem ich cech produkcyjnych, funkcjonalnych oraz roli w kształtowaniu i utrzymaniu obszarów przyrodniczo cennych. Poszczególne prace podejmują różne aspekty tej problematyki, obejmujące m.in. zagadnienia zmienności genetycznej, długowieczności i wydajności życiowej krów, a także znaczenia lokalnych ras zwierząt gospodarskich w utrzymaniu różnorodności biologicznej ekosystemów rolniczych. Wspólnym mianownikiem tych badań jest ocena znaczenia populacji lokalnych bydła w kontekście zrównoważonego rozwoju produkcji zwierzęcej oraz ochrony zasobów genetycznych zwierząt.

Analiza całokształtu dorobku naukowego Habilitantki wskazuje na systematyczny rozwój Jej aktywności badawczej oraz konsekwentne podejmowanie problematyki związanej z genetyką i hodowlą zwierząt. Dorobek publikacyjny obejmuje artykuły opublikowane w czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym, w tym indeksowanych w bazie Journal Citation Reports, a wskaźniki bibliometryczne wskazują na obecność wyników badań Habilitantki w międzynarodowym obiegu naukowym.

Pozytywnie należy również ocenić aktywność Habilitantki w zakresie działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej oraz współpracy naukowej z innymi ośrodkami badawczymi. Działalność ta stanowi istotne uzupełnienie dorobku naukowego i świadczy

o zaangażowaniu Habilitantki w rozwój nauk o zwierzętach oraz upowszechnianie wiedzy z zakresu hodowli i ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Należy jednocześnie zauważyć, że poszczególne publikacje wchodzące w skład osiągnięcia habilitacyjnego podejmują różne aspekty funkcjonowania populacji lokalnych bydła – od zagadnień genetycznych, poprzez analizę cech użytkowych i funkcjonalnych, aż po kwestie związane z ich rolą w kształtowaniu środowiska przyrodniczego. Powoduje to, że przedstawiony cykl ma charakter problemowy i interdyscyplinarny, obejmując kilka komplementarnych kierunków badawczych. Nie umniejsza to wartości naukowej przedstawionych badań, które łączy wspólny kontekst badawczy związany z oceną znaczenia populacji lokalnych bydła w zrównoważonych systemach produkcji rolniczej.

Podsumowując, przedstawiony dorobek naukowy Habilitantki charakteryzuje się wyraźną spójnością tematyczną oraz systematycznym rozwojem, koncentrującym się na zagadnieniach genetyki i użytkowości lokalnych ras bydła. Osiągnięcia te mają istotne znaczenie aplikacyjne, zwłaszcza w kontekście ochrony zasobów genetycznych zwierząt i praktyki hodowlanej. Zakres badań oraz ich oddziaływanie naukowe w solidny sposób spełniają ustawowe kryteria nadania stopnia doktora habilitowanego.

Uwzględniając powyższe stwierdzam, że przedstawione osiągnięcie naukowe w postaci cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych oraz całości dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr inż. Wioletty Sawickiej-Zugaj spełniają wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).

W związku z powyższym popieram wniosek o nadanie dr inż. Wioletcie Sawickiej-Zugaj stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo.

Zeman Napółki

